

Keöpeczi Sebestyén József és az uzoni dalárdazászló 2020.12.31.

Szerző Administrator
2020. december 31.
Utolsó frissítés 2021. január 01.

2020. december 31., csütörtök, Történelmünk 1964-ben, karácsony harmadnapján hunyt el Kolozsváron Keöpeczi Sebestyén József (1878. november 12-én született Széken) címerművész, heraldikus, két nappal később temették a Házsongárdi temetőbe. Ez alkalomból mai rovatunkban – Szász Etelka köpeczi lakos segítségével is – emlékezünk, egyúttal folytatjuk a zászlótudomány világnapja (október 1.) alkalmából elkezdett sorozatot: Keöpeczi Sebestyén József dalárdazászlóiról. Akkor a Sepsiszentgyörgyi Magyar Dalárda, a Köpeczi Református Dalkör és az Alsórákosi Református Dalkör zászlaját ismertettük. Ezúttal az Uzoni Református Dalárda zászlaját és annak 1930-ban, az énekhar ötvenéves jubileumán tartott avatónnepségét mutatjuk be. Az Uzoni Református Dalárda zászlójának előlapja

Keöpeczi Köpecen Keöpeczi Sebestyén József gazdag életútja során illusztrálta, szerkesztette az 1903–1914 között Kolozsváron kiadott Genealógiai Füzetek című családtörténeti folyóiratot, majd 1915-ben a magyar országos levéltár megbízott címerfestőjeként megrajzolta az Osztrák–Magyar Monarchián belüli Magyar Királyság címerét és állampecsétjét. Az első világháború idején bevonult, a háború után hadnagyi rangban a Székely Hadosztály tisztje lett. Az alakulat 1919. április 26-i demecseri fegyverletétele után mintegy hatszáz tisztársával együtt a brassói Fellegvárba internáltak. Szabadulásakor kényszerlakhelyet határoztak meg számára: Brassó ötven kilométeres körzetében választhatott települést. Köpecet gyakorlati megfontolásból választotta. Ott élt ismerőse, Nagy Lajos, aki befogadta, és még abban az évben hozzáadta felesége árán maradt, náluk tartózkodó unokahúgát, Gyenge Ilonát. A házasságából két gyermek született: András 1920-ban és Albert 1921-ben. A két világháború között Köpecen élt a család. Sebestyén főleg a heraldikának szentelte életét. Számos címet festett, könyveket illusztrált, könyvjegyet rajzolt megrendelésre és barátoknak egyaránt, dalárdáknak tervezett címeres zászlót. 1929-ben megalkotta a Romániai Magyar Dalosszövetség címerét és címeres dísz-oklevelét. Leghíresebb műve a Román Királyság 1921-ben elfogadott címere. Sebestyén címerekkel díszítette a köpeczi református templomot, miután azt 1926-ban bővítették. Dr. Lukinich Imre A bethleni gróf Bethlen-család története című, 1927-ben kiadott monumentális művében százhatvan rajza jelent meg, sok közülük címeres. 1927–1933 között a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum foglalkoztatta külső munkatársként. Tagja volt a múzeum Igazgatóválasztmányának. Ezt követően bedolgozott a brassói Barcasági Szász Múzeumnak. Erdély 1939-ben felszentelt római katolikus püspökének, Márton Áronnak Sebestyén tervezett címet. A II. bécsi döntést követően, 1940 októberében felment Kolozsvárra, ahol Kelemen Lajos az Egyetemi Könyvtárban biztosított számára állást. Családjá otthon maradt, majd mindkét fia bevonult.

Szegfűvel a gomblyukában Az 1939-ben született Albert Etelka – férje után Szász – megöröközte néhány rajztöredéket, melyeket Sebestyén dalárdazászlók tervezéséhez használt. Tulajdonképpen annyit, amennyit nagynénjétől, Albert Jolántól örökölt. A neves heraldikus Bandi fia udvarolt Jolánkának, s ő adta oda a rajzokat. Sokkal több volt, mondja Szász Etelka, látta is azokat, de időközben elkallódtak, ő már csak ennyit kapott meg. Köztük van Köpec galambos címere, mely a Köpeczi Református Dalkör zászlajának központi eleme, valamint az Uzoni Református Dalárda zászlószentelési ünnepségén a zászlóanya által használt szalag a Mikes–Béldi házassági címerrel és a következő iniciális felirattal: ZABOLAI GRÓF MIKES KELEMENNÉ, UZONI GRÓF BÉLDI EMMA. 1930. VI. 1. A tervrajzokat a köpeczi nők mintaként használták hímzéshez, egy-egy darabon látszik, hogy többször átmásolták. Szász Etelka úgy tudja, a legendával ellentétben, miszerint a köpeczi dalárdazászlót Sebestyén Józsefné hímezte, azt a nőszövetség tagjai készítették. Szász Etelka Köpecen nem találkozott Sebestyén Józseffel, akiről hallotta, hogy gomblyukában piros szegfűvel szokott fel-alá járkálni az utcán. Igen tetszetett neki a szegfű, hisz a köpeczi dalárda zászlaját, valamint az egyenruha mellényét is díszíti. Kellemes emlék fűzi a heraldikushoz: 1956-ban a Dolgozó Nő levelezőjeként kolozsvári konferencián vett részt, s akkor meglátogatták a Szent Mihály-templomot, melynek restaurálása Keöpeczi Sebestyén József felügyelete mellett zajlott. Az öregúr megkérdezte, ki honnan érkezett. Elhangzottak a településnevek, de amikor meghallotta Köpecet, rákérdezett: ki van Köpecről? Aztán kifaggatta, hogy hívják, válaszolt, erre újra kérdezett: Albert Jolánkának a lánya? Nem, a testvéréé, válaszolta Etelka, akinek emlékezetében szelíd, kedves, aranyos emberként maradt meg az öregkorában is magas férfi.

Az uzoni dalos ünnep Ezzel a címmel jelent meg 1930. június 8-án a Székely Nép 45. számában a rendezvényről szóló tudósítás:

„A magyar dal szeretete tette örökre felejthetlenné a múlt vasárnapot Uzon község lakosságának. Ezen a napon tartotta az uzoni Református Dalárda félszázados jubileumát és a Köpeczi Sebestyén József által tervezett és készített díszes zászlójának felszentelési ünnepélyét. Ez a nap nemcsak Háromszék, hanem a szomszéd Brassó megye közönségét is Uzonba vonzotta. Minden község, ahol dalárdák működnek, képviseltette magát és részt vett a szép ünnepélyen. A kora reggeli órákban csak úgy özönlött a nép Uzonba, autókkal, kocsikkal és vonatokkal. Az érkező dalárdákat és küldöttségeket a rendezőbizottság zeneszóval fogadta és kalauzolta be a községbe. Délelőtt 10 órakor a református templom előtt örökösi közönség részvételével megkezdődött a félszázados múltja és dereka kulturmunkára visszatekintő Uzoni Református Dalárda zászlójának felszentelési ünnepsége. Gróf Mikes Kelemenné zászlóanya s díszes magyarruhába öltözött leányok színpompás serege előtt bontakozott ki a dalárda új zászlója, melynek magyaros motívumokkal díszített kék-fehér alapjára a következő jelige van hímezve: »Szívből fakadjon minden dalunk, Ha busulunk és ha sírunk«. (Hibásan jegyezték le, a helyes feliratot lásd alább – Sz. A.) A Mikes-Béldi házassági címer a zászlóanya szalagján 1930

Demeter Béla tanár, a 11. kerület elnöke és Sidó János uzoni tanító üdvözlő beszédei után a brassói, sepsiszentgyörgyi, kovásznai, nagyborosnyói, gidófalvi, szemerjai és zernesti dalárdák és többi küldöttségek megkoszorúzták a gyönyörű zászlót. Ezután vette kezdetét a református templomban az istentisztelet, amelyen Kiss Albert bikfalvi református esperes mondott mélyhatású prédikációt. Bodali F. Mihály, az uzoni Ref. Dalárda tevékeny elnöke részletesen ismertette az uzoni Dalárda 50 éves történetét. Magyarruhás leányok és a küldöttségek tarka serege a templom előtti terepre vonult, ahol a zászlószegek beverésének ünnepélyes szertartása fejezte be a délelőtti programot. Délben a gróf Mikes kastélyának egyik hatalmas magtárában közeled volt, amelyen 1500 ember vett részt. Délután 4 órakor a kastély parkjában felállított emelvényen folyt le a díszhangverseny, melyen a brassói, uzoni, zernesti, szemerjai, nagyborosnyói, árkosai, gidófalvi, kökösi dalárdák szerepeltek. Különösen kitűnt az ünneplő uzoni ref. Dalárda Sidó János és az uzoni dalárda vegyeskara Zathureczky Gyula karnagy szakavatott vezetése alatt. Megemlékendő az alig pár hónapi működésre visszatekintő szemerjai ref. Dalárda vegyeskara, mely nagy tetszést ért el a bankett alatt előadott köszöntő dalával Mirtse Dénes karnagy vezetése alatt; ennek a kevés tagból álló dalárdának itt volt az első nyilvános szereplése, nagyon szép sikerrel. A többi dalárdák is mind derekasan megállták helyüket. Igazán kár volt, hogy a délutáni hangversenyt az eső megzavarta, s így a műsort nem lehetett befejezni. Tudósításunkat azzal zárjuk le, hogy az uzoni dalos ünnep erkölcsileg a legfényesebben sikerült, s hisszük, hogy az anyagi sikert is előmozdította a védnökök hatalmas tábora. (...)”

Megújult zászló Az uzoni dalárdazászló fecskefarkas, előlapja kék, virágokkal és búzakalászokkal díszített keret közepén olaszkoszorúba foglalt címer látható: kék pajzsban arany kehely, a pajzsot levélkorona fedi, a pajzs körüli szalagon a következő felirat: UZONI REF. DALÁRDA, kétoldalt az alapítás és a zászlószentelés évszáma: 1880, illetve 1930. A hátlap fehér, virágmintás keret közepén a székelyek új címere, kék mezőben arany nap és ezüst holdsarló, a pajzsban levélkorona nyugszik. Fölötte és alatta a következő felirat – itt már helyesen –: SZÍVBŐL FAKADJON MINDIG DALUNK, HA BÚSULUNK IS HA VIGADUNK. Az Uzoni Református Dalárda 2011-es zászlójának zászló selyme foszladozni kezdett, s az egyházközség Ungvári Barna András lelkipásztor kezdeményezésére úgy döntött, annak mintájára újat készített, s azt használja, a műemlék zászlót csak különleges alkalmakkor veszik elő. Mindenki meglelégedésére a brassói Timega Design Kft. Puskás-Bajkó Gábor vezetésével számítógépes hímzéssel új zászlót készített 2011-ben. Szerző: Szekeres Attila